

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.131.2024.ACze

z dnia 30 października 2024 r.

Rada Miejska w Świebodzinie

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr VII/108/2024 Rady Miejskiej w Świebodzinie z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zbycia w formie darowizny gminnej ruchomości na rzecz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Jordanowie, w całości.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 30 września 2024 r. Rada Miejska w Świebodzinie podjęła uchwałę w sprawie zbycia w formie darowizny gminnej ruchomości na rzecz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Jordanowie. W podstawie prawnej uchwały wskazano przepisy art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024r. poz. 609 z późn. zm.).

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 3 października 2024 r.

Badaną uchwałą Rada Miejska w Świebodzinie wyraziła zgodę na zbycie w formie darowizny gminnej ruchomości na rzecz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Jordanowie – samochodu marki Star 244.

Kompetencję do podjęcia przedmiotowej uchwały Rada Miejska w Świebodzinie wywiodła z art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z tym przepisem do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Art. 18 ust. 1 ustawy formułuje zatem domniemanie właściwości rady gminy, jednakże, co nie budzi wątpliwości, domniemanie to nie może jednak polegać na przyznaniu organowi stanowiącemu uprawnień do czynności należących do sfery wykonawczej bądź wpływających na tę sferę, gdyż stanowiłoby to naruszenie ujętej w art. 169 Konstytucji RP zasady podziału organów gminy na stanowiące i wykonawcze (por. wyrok NSA z 27 września 2017 r., sygn. akt I OSK 1066/17, wyrok WSA w Poznaniu z dnia 5 września 2023 r. sygn. akt III SA/Po 428/23).

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym, gospodarowanie mieniem komunalnym należy do wójta (burmistrza). Mienie komunalne zostało zdefiniowane w art. 43 ustawy jako własność i inne prawa majątkowe należące do gminy oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw. Natomiast gospodarowanie mieniem, najogólniej rzecz ujmując,

to ogół czynności faktycznych i prawnych, które składają się na zarządzanie, dysponowanie i zajmowanie się mieniem w formach prawem dopuszczalnych. Gospodarowanie mieniem komunalnym jest pojęciem bardzo szerokim, które pozwala wójtowi (burmistrzowi) gminy na samodzielne działanie i podejmowanie wszystkich koniecznych decyzji gospodarczych co do mienia gminy i bez uzyskiwania zgody rady. Ograniczenie dla wskazanej wyżej kompetencji wójta (burmistrza) w zakresie gospodarowania mieniem gminy zawiera art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a-j ustawy, zgodnie z którym do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących:

a) zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość; do czasu określenia zasad wójt może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą rady gminy,

b) emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez wójta,

c) zaciągania długoterminowych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm),

d) ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i kredytów krótkoterminowych zaciąganych przez wójta w roku budżetowym,

e) zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez radę gminy,

f) tworzenia i przystępowania do spółek i spółdzielni oraz rozwiązywania i występowania z nich,

g) określania zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez wójta,

h) tworzenia, likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek,

i) ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez wójta w roku budżetowym,

j) wyrażenia zgody na zawarcie umowy, o której mowa w art. 50a ust. 1.

Ponieważ katalog powyższych czynności jest zamknięty, wykluczona jest jego rozszerzająca interpretacja.

Przekazanie powyższych spraw majątkowych do kompetencji rady gminy jest wyjątkiem od generalnej zasady wyrażonej w art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym, iż to wójt gospodaruje mieniem gminnym, zatem musi być interpretowane ściśle i nie może prowadzić do swobodnego przejmowania przez radę rozstrzygania w drodze uchwał wszystkich ważnych spraw z punktu widzenia gospodarki gminy (por. wyrok WSA w Krakowie z dnia 20 czerwca 2018 r. sygn. akt: II SA/Kr 633/18).

Tymczasem, zdaniem organu nadzoru, zadania polegające w szczególności na zbywaniu pojazdów mechanicznych należą do zadań burmistrza w ramach gospodarowania mieniem

komunalnym. Tym bardziej, że wskazana wyżej regulacja art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a-j ustawy o samorządzie gminnym w żadnym punkcie nie dotyczy gospodarowania mieniem ruchomym.

W związku z powyższym, w ocenie organu nadzoru, przedmiotowa uchwała istotnie narusza prawo, albowiem została podjęta przez Radę Miejską w Świebodzinie bez podstawy prawnej. Przepis wskazany jako podstawa prawna uchwały, nie przyznaje Radzie Miejskiej w Świebodzinie prawa do podjęcia uchwały wyrażającej zgodę na zbycie w formie darowizny gminnej ruchomości, również żaden inny przepis rangi ustawowej nie uprawnia Rady Miejskiej w Świebodzinie do stanowienia w powyższym zakresie.

Wyrażona w art. 7 Konstytucji RP zasada legalizmu i praworządności wiąże wszystkie organy władzy publicznej, w tym organy jednostek samorządu terytorialnego. Wedle niej – organy działają na podstawie i w granicach prawa, co oznacza, że mogą czynić tylko to, na co prawo wyraźnie im zezwala lub co wyraźnie nakazuje. Zakaz wykraczania poza zakres swoich kompetencji odnosi się przy tym do wszelkich form działalności, bez względu na to czy mają one charakter władczy czy niewładczy, intencyjny czy konkretny.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli